

ніше управляти своїми операціями, знижувати витрати, підвищувати якість обслуговування клієнтів та швидше реагувати на зміни ринкового середовища». Ці зміни вимагають перегляду державної політики: необхідне оновлення регуляторних норм, зокрема щодо кібербезпеки та захисту прав споживачів. Також наголошується, що «регуляторна політика повинна адаптуватися до нових умов функціонування фінансового ринку з урахуванням цифрових змін» [2].

Висновки. Інноваційні фінансові технології (фінтех) значно трансформують фінансову систему, створюючи конкуренцію традиційним послугам і відкриваючи нові можливості для ефективного управління фінансовими ресурсами. Використання хмарних технологій, Big Data, штучного інтелекту, Blockchain і розумних контрактів дає змогу знижувати витрати, підвищувати прозорість і ефективність фінансових процесів. Цифровізація змінює структуру фінансових ринків, що приводить до появи фінтех-компаній, які пропонують гнучкі рішення. Проте ці зміни вимагають оновлення регуляторних норм, зокрема щодо кібербезпеки та захисту прав споживачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шевченко В. М. Інноваційні технології управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах цифрової економіки. *Збірник тез МНАУ*. 2023. С. 136–137. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15581/1/zbirnyk-tez-17-03-23-137-138.pdf>
2. Чуницька І., Богріновцева Л. Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового ринку України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-49-60.
3. Малярчук О. Цифровізація в бюджетуванні: як технології змінюють фінансове планування. *Економічний дискурс*. 2024. Вип. 1–2. С. 102–111. DOI: 10.36742/2410-0919-2024-1-11.

Поліщук Н. В.

д-р екон. наук, професор,
професор кафедри фінансів та банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Заклевська В. В.

магістрант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Вступ. В умовах глобалізації та екологічного тиску підприємства дедалі частіше переосмислюють свої стратегії управління. Традиційні моделі, що орієнтуються лише на прибуток, критикуються за ігнорування соціальних і екологічних наслідків. Інтеграція принципів сталого розвитку у стратегію стає не лише етичним вибором, а й необхідною умовою довгострокової конкуренто-

спроможності. Водночас процес ускладнюється браком теоретичних основ і практичних інструментів для оцінки впливу соціально-екологічних чинників на фінансові результати.

Мета роботи – дослідження концептуальних підходів інтеграції принципів сталого розвитку в управління прибутком підприємства, що дасть змогу забезпечити збалансований розвиток, враховуючи економічні, соціальні та екологічні аспекти.

Основна частина. Прибуток традиційно є ключовим показником ефективності підприємства, що залежить від співвідношення доходів і витрат. Класичні теорії зосереджені на оптимізації витрат, зростанні реалізації та інвестиціях у прибуткові напрями. Водночас сучасна економіка додає до цих підходів врахування соціальних і екологічних наслідків діяльності [2].

Існує низка концептуальних підходів, що забезпечують інтеграцію принципів сталого розвитку в управління прибутком підприємства, зокрема:

1) трикапітальний підхід (Triple Bottom Line), що враховує економічні, соціальні та екологічні результати діяльності;

2) stakeholder-орієнтований підхід, що фокусується на балансі інтересів усіх зацікавлених сторін – від акціонерів до місцевих громад;

3) модель інтегрованої звітності, що поєднує фінансову та нефінансову інформацію для комплексного оцінювання ефективності;

4) ESG-підхід (Environmental, Social, Governance), що передбачає оцінку бізнесу за екологічними, соціальними та управлінськими критеріями з метою формування відповідального й стабільного інвестування.

Однією з ключових концепцій сталого розвитку бізнесу є модель Triple Bottom Line (TBL) Джона Елкінгтона, що оцінює результативність підприємства не лише за фінансовими показниками, а й за соціальним впливом та екологічною відповідальністю. Вона формує три орієнтири для управлінських рішень: прибуток, люди, планета. Такий підхід забезпечує баланс між економічною ефективністю та довгостроковими зобов'язаннями перед суспільством і природою, сприяючи стійкості бізнесу та зміцненню довіри з боку всіх зацікавлених сторін [1].

Інтегрована звітність поєднує фінансові та нефінансові показники, даючи змогу оцінювати діяльність підприємства у комплексному контексті. Вона враховує економічні, екологічні та соціальні аспекти, сприяючи прозорості, відповідальності й довірі інвесторів, партнерів і споживачів, а також демонструє створення довгострокової вартості відповідно до принципів сталого розвитку [4].

Stakeholder-орієнтований підхід зосереджений на балансі інтересів усіх зацікавлених сторін – акціонерів, працівників, споживачів, постачальників, громад та влади. Він враховує соціальні й екологічні аспекти діяльності, сприяє довгостроковим взаємовигідним відносинам, забезпечує соціальну підтримку та довіру, що є основою сталого розвитку підприємства [5].

Вплив екологічних аспектів на фінансові показники підприємства включає в себе впровадження «зелених» технологій і практик. Це охоплює використання відновлюваної енергії, оптимізацію споживання природних ресурсів та застосування енергоефективних рішень. Внаслідок таких змін підприємства можуть

не лише скоротити свої витрати, а й отримати додаткові переваги у вигляді зменшення податкових зобов'язань (завдяки державним субсидіям на «зелені» ініціативи) та підвищення своєї репутації серед споживачів, які віддають перевагу екологічно відповідальним компаніям.

Одним із ефективних шляхів інтеграції екологічних і соціальних орієнтирів у фінансову стратегію є впровадження технологій точного землеробства, застосування дронів для моніторингу посівів, оптимізації маршрутів руху техніки, картографування полів та проведення агрохімічного аналізу ґрунтів. Ці рішення дають змогу не лише скорочувати витрати на ресурси, але й мінімізувати негативний вплив на довкілля завдяки точному дозуванню добрив, зменшенню викидів та збереженню родючості ґрунтів.

Цифровізація аграрних процесів дає змогу акумулювати великі масиви даних (Big Data), що в поєднанні з алгоритмами штучного інтелекту забезпечує ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, орієнтованих на довгострокову прибутковість. Отже, економічна доцільність поєднується з екологічною ефективністю, що прямо впливає на стійкість бізнес-моделі [6].

Інтеграція названих інновацій в управління прибутком підприємства є конкретною реалізацією принципів моделі Triple Bottom Line, де фінансова вигода гармонізується з екологічною відповідальністю та соціальною корисністю. Отже, стратегія прибутковості виходить за межі короткотермінової максимізації і трансформується у довгострокову систему стійкого розвитку, здатну адаптуватися до змін зовнішнього середовища, законодавчих вимог та очікувань суспільства.

Важливим напрямом інтеграції сталого розвитку є соціальні ініціативи підприємств. До таких ініціатив належать програми професійного розвитку персоналу, політика корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), активна участь у житті місцевих громад і дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини. Для досягнення ефективності в реалізації таких ініціатив підприємствам доцільно впроваджувати системи моніторингу та оцінювання нефінансових результатів, проводити регулярний аудит сталості, а також інтегрувати сталі ключові показники ефективності (KPI) у мотиваційні програми управлінського персоналу [3].

Висновки. Інтеграція принципів сталого розвитку в управління прибутком підприємства є необхідною умовою для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності та стабільного прибутку. Це вимагає переходу від традиційного підходу, орієнтованого виключно на максимізацію прибутку, до більш комплексних концептуальних підходів, як-от теорія зацікавлених сторін та інтегрована звітність. Застосування концепцій, як-от Triple Bottom Line, ESG дає змогу підприємствам краще адаптуватися до викликів сучасності, зміцнити репутацію, залучити сталі інвестиції та мінімізувати ризики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Elkington J. Cannibals With Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. *Journal of Business Ethics*. SpringerLink. Vol. 23. P. 229–231. URL: <https://surl.li/wmevgz> (date of access: 06.04.2025).

2. Касич А. О., Яковенко Я. Ю. Сучасні науково-теоретичні підходи до визначення сутності поняття стійкого розвитку. *Електронний архів КНУТД*. 2016. С. 14–20. URL: <https://surl.li/zxjykf> (дата звернення: 06.04.2025).

3. Заблоцький О., Андрусів К., Карвацка Н. Концепція сталого розвитку як основа формування та оцінки стратегії підприємства. *Grail of Science*. 2024. № 36. С. 76–82. URL: <https://surl.li/jsxcoh> (дата звернення: 06.04.2025).

4. Макаренко С., Серпенінова Ю. Інтегрована звітність як інструмент звітування щодо сталого розвитку. *Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*. URL: <https://surl.li/dzblkz> (дата звернення: 06.04.2025).

5. Awa H. O., Etim W., Ogbonda E. Stakeholders, stakeholder theory and Corporate Social Responsibility (CSR). *International Journal of Corporate Social Responsibility*. 2024. Vol. 9, № 1. DOI: 10.1186/s40991-024-00094-y (date of access: 06.04.2025).

6. Точне землеробство в Україні: визначення та перспективи – WEAGRO. *WEAGRO*. 2024. URL: <https://surl.li/qofcuk> (дата звернення: 06.04.2025).

7. Поліщук Н. В., Мотник О. Р. Інтегральна оцінка фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Економіка і управління*. 2019. № 1. С. 105–113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2019_1_17 (дата звернення: 06.04.2025).

Ткачик Л. П.

канд. екон. наук, доцент

кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту

Львівського національного університету імені Івана Франка

Йокоб О. О.

бакалаврант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Львівського національного університету імені Івана Франка

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Вступ. У сучасних умовах глобалізації та цифрової трансформації бізнес-середовища ефективне управління фінансами підприємства неможливе без впровадження інноваційних цифрових технологій. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, автоматизація процесів, цифровізація документообігу та використання аналітичних платформ створюють нові можливості для оптимізації фінансових операцій, підвищення прозорості управлінських рішень та забезпечення стійкого розвитку підприємств. Змінюється не лише інструментарій фінансового менеджменту, а й сама логіка прийняття рішень: вона стає швидшою, точнішою, гнучкішою [1].

Завдяки цифровим технологіям з'являється можливість оперативного моніторингу фінансових потоків, формування бюджетів у режимі реального часу, моделювання сценаріїв розвитку підприємства та виявлення фінансових ризиків задовго до їх виникнення. Системи бізнес-аналітики (BI), хмарні сервіси, машинне навчання, блокчейн та інші інструменти цифрової трансформації значно розширюють функціонал управління фінансами, роблячи його не лише ефективнішим, а й більш прозорим та захищеним. Водночас зростає роль фінансового